EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 7. 2026
COM(2026) 373 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, ako sa vyžaduje podľa článku 118, za roky 2020 – 2024

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, ako sa vyžaduje podľa článku 118, za roky 2020 – 2024

1. Úvod a súvislosti

Nariadením Rady (ES) č. 1224/2009[1] (ďalej len „nariadenie o kontrole“) sa stanovuje systém EÚ na kontrolu rybárstva s cieľom zabezpečiť dodržiavanie pravidiel spoločnej rybárskej politiky[2]. Spolu s nariadením o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove (ďalej len „NNN rybolov“)[3] a nariadením o udržateľnom riadení vonkajších rybárskych flotíl[4] sa v nariadení o kontrole stanovujú pravidlá a opatrenia v oblasti kontroly, inšpekcie a presadzovania na základe globálneho a integrovaného prístupu. Nariadenie o kontrole je základným pilierom spoločnej rybárskej politiky, ktorým sa stanovuje komplexný súbor nástrojov na zabezpečenie jej úplného a účinného vykonávania.

Do riadenia a vykonávania systému na kontrolu rybárstva v EÚ sú zapojené členské štáty, Európska komisia, Európska agentúra pre kontrolu rybárstva (ďalej len „EFCA“)[5] a komerční prevádzkovatelia. Nariadenie o kontrole sa vzťahuje na celý reťazec rybolovných činností od siete po tanier.

Týmto dokumentom sa spĺňa právna povinnosť Komisie predkladať každých päť rokov Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní nariadenia o kontrole v členských štátoch (článok 118 ods. 2).

Komisia v rokoch 2017 a 2021 prijala správy o vykonávaní a hodnotení nariadenia o kontrole, ktoré sa týkajú päťročných období, konkrétne rokov 2010 – 2014 a 2015 – 2019[6]. Zo správ vyplynulo, že nariadenie o kontrole je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov spoločnej rybárskej politiky a na presadzovanie ochranných a riadiacich opatrení. Cieľom zásad a ustanovení uvedených v nariadení o kontrole bolo riešenie otázok, ktoré v minulosti viedli k nedostatočnému dodržiavaniu pravidiel v oblasti rybárstva a k rozsiahlemu nadmernému rybolovu. V rámci auditov a overovaní, ktoré uskutočnila Komisia, sa však zistili závažné nedostatky týkajúce sa vykonávania základných pravidiel EÚ. Tieto nedostatky by mohli ohroziť dosiahnutie dlhodobých cieľov spoločnej rybárskej politiky. Navyše, hoci sa nariadením o kontrole prispelo k zlepšeniu systému na kontrolu rybárstva aj dodržiavania pravidiel spoločnej rybárskej politiky, nariadenie nebolo celkom vhodné na daný účel (pozri oddiel 3.1). S cieľom riešiť zistené nedostatky prijala Komisia návrh na revíziu systému EÚ na kontrolu rybárstva[7]. Nariadenie, ktorým sa mení pôvodné nariadenie, bolo prijaté v roku 2023[8]

1 Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1.
2 Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22.
3 Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1.
4 Ú. v. EÚ L 347, 28.12.2017, s. 81.
5 https://www.efca.europa.eu.
6 COM(2017)192 final, COM(2021) 316 final.
7 COM(2018) 368 final.
8 Nariadenie (EÚ) 2023/2842.

(ďalej len „revidované nariadenie o kontrole“). Keďže mnohé zo zmien zavedených revíziou z roku 2023 sa uplatňujú až od januára 2026, na účely tejto správy sa nezohľadňujú. Od nadobudnutia účinnosti revidovaného nariadenia o kontrole je prioritou Komisie vypracovanie a prijatie potrebných sekundárnych právnych predpisov. To sa však uskutoční najmä po skončení vykazovaného obdobia[9].

Prijatie revidovaného nariadenia o kontrole predstavuje významný vývoj politiky počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa. Ide o kľúčový krok smerom k účinnejšej, modernejšej a jednotnejšej kontrole s cieľom podporiť riadenie rybárstva. Rieši sa ním dlhodobé nedostatky v oblasti zberu údajov o úlovkoch a činnostiach plavidiel prostredníctvom rozšíreného využívania systémov digitálneho zaznamenávania a diaľkového elektronického monitorovania (ďalej len „REM“), čím sa výrazne zlepšuje presnosť a transparentnosť a vytvárajú sa rovnaké podmienky. Cieľom revidovaného rámca je digitalizáciou posilniť vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky a podporiť plnenie cieľov ochrany. Zaviedlo sa ním aj štruktúrovanejšie digitálne monitorovanie plavidiel s celkovou dĺžkou menej ako 12 metrov („najväčšia dĺžka“) a rekreačného rybolovu digitálnymi systémami registrácie úlovkov a prispelo sa k zlepšeniu systému sankcií a podmienok na jeho vykonávanie v jednotlivých členských štátoch aj medzi nimi. Podporilo sa ním administratívne zjednodušenie a zníženie nákladov, najmä nahradením postupov v papierovej forme digitálnymi riešeniami, čo je prínosom tak pre orgány, ako aj pre prevádzkovateľov.

V tejto tretej správe sa poskytuje prehľad o uplatňovaní základných ustanovení nariadenia o kontrole za roky 2020 – 2024. Zdrojom predkladaných informácií sú: i) údaje nahlásené členskými štátmi podľa článku 118 nariadenia o kontrole[10]; ii) informácie z auditov, overovaní a inšpekcií a iii) diskusie v rámci expertných skupín pre kontrolu rybárstva a dodržiavanie predpisov.

2. Vykonávanie nariadenia o kontrole členskými štátmi

Za zabezpečenie vykonávania systému na kontrolu rybárstva sú zodpovedné členské štáty. Členské štáty v rokoch 2020 – 2024 naďalej zlepšovali vykonávanie nariadenia o kontrole, hoci v niekoľkých členských štátoch sa počas vykazovaného obdobia zistili závažné nedostatky, najmä pokiaľ ide o základné ustanovenia týkajúce sa váženia a registrácie úlovkov. Tieto otázky sú podrobnejšie rozpracované ďalej v tejto správe.

---

9 S výnimkou aktu o zaradení prístavov, na ktoré sa má vzťahovať odchýlka od povolenej miery tolerancie, na zoznam: vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2024/1474 z 24. mája 2024, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania článku 14 ods. 4 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009, pokiaľ ide o odchýlku od povolenej miery tolerancie odhadov úlovkov v prípade netriedených vylodení a prekládok z rybolovu malých pelagických druhov, priemyselného rybolovu a lovu tropických tuniakov vakovou sieťou.

10 Obsiahle a podrobné zhrnutie údajov nahlásených členskými štátmi sa uvádza v súhrnnej správe o údajoch nahlásených členskými štátmi podľa článku 118 nariadenia o kontrole, ktorá je k dispozícii na adrese Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie spolu s pôvodnými predloženými správami.

2.1. Podmienky prístupu do vôd a k zdrojom a kontrola riadenia flotily

V záujme zosúladenia rybolovných činností s pravidlami spoločnej rybárskej politiky sa vyžaduje, aby sa tieto činnosti vykonávali na základe licencie na rybolov a v prípade, že sa uplatňujú určité podmienky, na základe oprávnenia na rybolov. Počas vykazovaného obdobia sa celkový počet platných licencií na rybolov, ktoré nahlásili členské štáty, znížil o 6 %, a to zo 72 562 licencií v roku 2020 na 68 085 v roku 2024. Členské štáty počas toho istého obdobia nahlásili dočasné pozastavenie 1 669 licencií na rybolov a trvalé odobratie 6 368 licencií. Počet oprávnení na rybolov sa takisto znížil o 8 %, a to z 35 128 oprávnení v roku 2020 na 32 474 v roku 2024, pričom 99 oprávnení bolo dočasne pozastavených a 1 664 bolo trvale odobratých.

V záujme zabezpečenia účinnej kontroly musia členské štáty prevádzkovať systém monitorovania plavidiel (ďalej len „VMS“). Rybárske plavidlá s najväčšou dĺžkou 12 a viac metrov musia byť vybavené zariadením, ktoré príslušným orgánom umožňuje ich automatickú lokalizáciu a identifikáciu. Z analýzy nahlásených údajov vyplýva, že vybavenie systémom VMS v prípade plavidiel s dĺžkou viac ako 15 metrov predstavovalo 98 % v roku 2020 a v roku 2024 sa mierne znížilo na 96 %. Počet plavidiel s najväčšou dĺžkou od 12 do 15 metrov vybavených systémom VMS sa zvýšil z 36 % v roku 2020 na 48 % v roku 2024. Členské štáty takisto nahlásili zvýšenie percentuálneho podielu plavidiel s najväčšou dĺžkou viac ako 15 metrov vybavených automatickými identifikačnými systémami (ďalej len „AIS“), a to z 80 % v roku 2020 na 84 % v roku 2024.

Systém VMS je kľúčovým komponentom pri monitorovaní a kontrole rybolovných činností, pričom zahŕňa využívanie satelitných systémov sledovania na monitorovanie polohy a pohybu rybárskych plavidiel. Revidovaným nariadením o kontrole sa rozšírilo využívanie systému VMS na kategórie flotíl, ktoré neboli plne vybavené systémom VMS, a od roku 2028 sa ním zaviedol zjednodušený systém pre plavidlá s najväčšou dĺžkou menej ako 12 metrov. Vyriešenie problému nedostatočného vybavenia týmto systémom v prípade tejto veľmi veľkej kategórie plavidiel je významným úspechom. V revidovanom nariadení o kontrole sa takisto stanovilo, ako by mali orgány nahlasovať a využívať údaje zozbierané systémom VMS a inými systémami sledovania na účely kontroly a inšpekcie.

Kľúčovým prvkom systému EÚ na kontrolu rybárstva je kontrola výkonu motora. Výkon motora a hrubá priestornosť predstavujú dva ukazovatele kapacity riadené prostredníctvom systémov zaradenia/vyradenia, pričom spoločnou rybárskou politikou sa stanovujú stropy pre oba ukazovatele. Riadenie kapacity flotily vrátane systému zaradenia/vyradenia do/z registra rybárskej flotily EÚ preto závisí od presného a spoľahlivého zaznamenávania týchto parametrov. Po zistení nedostatkov v systémoch členských štátov na kontrolu výkonu motora, ktoré boli uvedené v štúdii Komisie z roku 2019[11], Komisia začala dialógy s členskými štátmi vrátane 15 dialógov pred začatím postupu v prípade porušenia pravidiel. Mnohé členské štáty zintenzívnili svoje úsilie o splnenie povinnosti certifikovať a overovať výkon motora. V reakcii na žiadosti o dodatočnú podporu bola v septembri 2022 zriadená technická pracovná skupina zložená z expertov členských štátov a podporovaná externým odborníkom na výkon motora, a to s cieľom nadviazať na závery štúdie z roku 2019. Zistené nedostatky sa riešia revidovaným nariadením o kontrole. Povinnosť nepretržite monitorovať výkon motora vysokorizikových plavidiel nadobúda účinnosť 10. januára 2028[12]. Pracovná skupina vypracovala technické špecifikácie s cieľom pomôcť členským štátom vykonávať túto požiadavku. Tieto

[11] *Study on engine power verification by Member States – Final report* (Štúdia o overovaní výkonu motora členskými štátmi – Záverečná správa), Úrad pre publikácie, 2019.

[12] Článok 39a nariadenia (EÚ) 2023/2842.

usmerňovacie dokumenty majú členským štátom pomôcť pri príprave na ich úspešné a včasné vykonávanie. Oba usmerňovacie dokumenty sú verejne prístupné prostredníctvom Úradu Komisie pre publikácie[13], čo členským štátom uľahčuje prípravy na nové pravidlá, ktoré nadobudnú účinnosť v roku 2028. Cieľom nepretržitej spolupráce a výmeny informácií je zabezpečiť pripravenosť a dodržiavanie predpisov.

V záujme zlepšenia monitorovania údajov o flotile a jej kapacite na úrovni EÚ vedie Komisia register flotily EÚ[14]. Tento register obsahuje databázu, ktorá je čiastočne prístupná verejnosti.

2.2. Nástroje nahlasovania úlovkov, váženie a vysledovateľnosť

V záujme uľahčenia účinného monitorovania sú rybárske plavidlá EÚ s najväčšou dĺžkou 10 metrov alebo viac povinné viesť rybársky denník. V prípade plavidiel s najväčšou dĺžkou 12 metrov alebo viac musí mať elektronickú formu (elektronický denník), hoci počas vykazovaného obdobia mali určité plavidlá s najväčšou dĺžkou od 12 do 15 metrov na základe výnimky povolené používať denník v papierovej forme[15]. Z údajov vyplýva všeobecný trend znižovania používania denníkov v papierovej forme. Percentuálny podiel plavidiel s najväčšou dĺžkou viac ako 12 metrov, ktoré mali elektronický denník, bol 94 % v roku 2020 a viac než 95 % v roku 2024. Zvýšil sa aj percentuálny podiel plavidiel s najväčšou dĺžkou od 10 do 12 metrov, ktoré používali elektronické denníky, a to zo 49 % v roku 2020 na 66 % v roku 2024.

Monitorovanie úlovkov v prípade plavidiel s najväčšou dĺžkou do 10 metrov sa muselo vykonávať prostredníctvom plánov odberu vzoriek, denníkov v papierovej forme alebo záznamov o predaji. Podiel plavidiel, na ktoré sa vzťahovali jednotlivé metódy monitorovania, bol počas celého vykazovaného obdobia pomerne stabilný, s rozdielmi niekoľkých percentuálnych bodov v priebehu rokov. Najčastejšie používaným typom metódy monitorovania boli plány odberu vzoriek. Okrem týchto foriem kontroly sa zvýšil počet prípadov používania elektronických denníkov z 537 v roku 2020 na 1 743 v roku 2024, čo predstavuje nárast o 225 %.

Revidovaným nariadením o kontrole sa tento trend podporí postupným rozširovaním používania elektronických denníkov na všetky plavidlá všetkých veľkostí.

Presné váženie a registrácia úlovkov sú základom riadenia rybárstva. Váženie a registrácia úlovkov sú nevyhnutné na účely kontroly, z hľadiska vedeckých údajov, na monitorovanie čerpania kvót a predchádzanie nadmernému rybolovu. Komisia počas vykazovaného obdobia vykonala v členských štátoch v rôznych morských oblastiach mnoho overovaní váženia a

---

13 Európska komisia: Generálne riaditeľstvo pre námorné záležitosti a rybárstvo a spoločnosť Roos Diesel Analysis B.V., *Technical guidance for the monitoring, certification and verification of engine power in EU fisheries control* (Technické usmernenie k monitorovaniu, certifikácii a overovaniu výkonu motora v rámci kontroly rybárstva EÚ) – *vypracované technickou pracovnou skupinou pre výkon motora, ktorá je podskupinou expertnej skupiny pre kontrolu rybárstva*, Európska komisia, 2025;
Európska komisia: Generálne riaditeľstvo pre námorné záležitosti a rybárstvo a spoločnosť Roos Diesel Analysis B.V., *Technical specifications and guidance for the implementation of devices for the continuous monitoring of catching vessels' engine power* (Technické špecifikácie a usmernenie k zavádzaniu zariadení na nepretržité monitorovanie výkonu motora lovných plavidiel), Európska komisia, 2025.

14 Register flotily EÚ.

15 Do 10. januára 2026 mohli členské štáty oslobodiť plavidlá s najväčšou dĺžkou od 12 do 15 metrov, ktoré: a) pôsobia výhradne v teritoriálnych moriach vlajkového členského štátu alebo b) nikdy nestrávia na mori viac ako 24 hodín, počítaných od vyplávania do návratu do prístavu.

registrácie úlovkov. V mnohých prípadoch sa zisteniami vyplývajúcimi z hodnotení Komisie potvrdili značné nedostatky pri vážení a registrácii úlovkov, najmä pokiaľ ide o triedené a netriedené úlovky v Baltskom mori, Severnom mori a západných vodách. Mnohé z týchto nedostatkov predstavujú dlhodobé problémy, ktoré boli zistené už pri predchádzajúcich hodnoteniach Komisie. Hoci sa situácia v jednotlivých členských štátoch líši, medzi zistenými nedostatkami sú váženie na neschválených systémoch, neváženie všetkých produktov rybolovu, neodstránenie vody a ľadu z úlovkov pred vážením, neoprávnené odpočty od výsledkov váženia, nedostatočne účinná kontrola a nedostatočné presadzovanie, ako aj svojvoľná registrácia úlovkov po vážení. Tieto nedostatky ohrozujú úspešné dosiahnutie cieľov spoločnej rybárskej politiky a v niektorých prípadoch prispievajú k zhoršovaniu biologického stavu populácií. Komisia spolupracovala s dotknutými členskými štátmi v záujme prerokovania následných opatrení, a to aj vypracovaním akčných plánov s cieľom odstrániť zistené problémy.

Revidovaným nariadením o kontrole sa prispeje aj k riešeniu tejto situácie. Podľa revidovaného nariadenia musia váženie vykonávať oprávnení prevádzkovatelia s použitím systémov schválených členskými štátmi. Hoci výnimky z povinnosti vážiť všetky úlovky pri vylodení pred prepravou, a to prostredníctvom odberu vzoriek, kontroly a spoločných programov kontroly, zostávajú v platnosti, Komisia ich zosúladí prostredníctvom sekundárnych právnych predpisov.

Napriek pokroku dosiahnutému z hľadiska vysledovateľnosti pretrvávajú obavy, keďže členské štáty naďalej skúmajú rôzne riešenia na zabezpečenie vysledovateľnosti produktov rybolovu. Pri vykonávaní dlhodobo platných požiadaviek na vysledovateľnosť produktov rybolovu sa dosiahol rôzny stupeň pokroku, pričom sa dodržiavajú regulačné rámce, ktorých cieľom je zabezpečiť transparentnosť pôvodu produktov a zodpovednosť v celom dodávateľskom reťazci čerstvých a mrazených produktov. Niektoré členské štáty zaviedli digitálne systémy na zaznamenávanie a sledovanie produktov rybolovu od miesta výlovu až po maloobchod, čím zlepšili vysledovateľnosť a dodržiavanie pravidiel.

Niekoľko členských štátov uviedlo, že systémy vysledovateľnosti sú integrované do vnútroštátnych informačných systémov v oblasti rybárstva, čo umožňuje účinné digitálne sledovanie produktov rybolovu. Digitálne platformy umožňujú zaznamenávanie údajov v každej fáze dodávateľského reťazca, a to od nahlásenia úlovkov rybármi až po spracovanie a distribúciu s využitím jedinečných identifikátorov alebo QR kódov s cieľom viesť úplné záznamy, ktoré sú prístupné na overenie.

Iné členské štáty medzitým zaviedli technologické zlepšenia, ako sú mobilné aplikácie a softvér špeciálne navrhnutý na zlepšenie vysledovateľnosti. Tieto nástroje uľahčujú výmenu informácií medzi prevádzkovateľmi v oblasti rybárstva, inšpektormi a kupujúcimi a podporujú hĺbkové monitorovanie počas inšpekcií, čím umožňujú tvorbu správ v reálnom čase s cieľom zabezpečiť integritu dodávateľského reťazca. Výzvy však pretrvávajú, najmä pokiaľ ide o dosiahnutie úplného dodržiavania predpisov v rámci celého dodávateľského reťazca, pričom štandardizácia je potrebná tak v odvetví maloobchodu, ako aj v odvetví veľkoobchodu. Niektoré členské štáty váhajú s dôsledným presadzovaním dodržiavania predpisov, kým sa v rámci celej EÚ nedosiahne jednotnosť, pričom poukazujú na rozdiely v zavádzaní technológií

a presadzovaní politík. Nadnárodné spoločnosti majú ťažkosti aj s cezhraničným zosúladením svojich činností, čo zdôrazňuje potrebu harmonizovaných predpisov.

Revidovaným nariadením o kontrole sa prispeje k riešeniu týchto obáv. Postupne sa ním zavádza digitalizácia v súvislosti s existujúcimi požiadavkami na vysledovateľnosť, a tieto požiadavky sa ním od roku 2029 rozšíria na čerstvé a mrazené produkty, pričom budú podliehať podrobnejším pravidlám, ktoré sa majú prijať prostredníctvom sekundárnych právnych predpisov.

2.3. Špecifické kontrolné a inšpekčné programy

Špecifické kontrolné a inšpekčné programy, ktoré prijala Komisia pre šesť morských oblastí EÚ[16], vykonáva Európska agentúra pre kontrolu rybárstva (ďalej len „EFCA“) a členské štáty na vnútroštátnej úrovni. Agentúra EFCA zabezpečila prevádzkovú koordináciu inšpekčných činností na regionálnej úrovni prostredníctvom plánov spoločného nasadenia. Celkový počet inšpekcií vykonaných členskými štátmi a agentúrou EFCA v rámci plánov spoločného nasadenia v rokoch 2020 až 2024 presiahol 230 000, pričom v roku 2024 sa vykonalo viac ako 45 000 inšpekcií. Percentuálny podiel predpokladaných[17] porušení pravidiel prevádzkovateľmi v rámci inšpekcií na mori aj inšpekcií na pevnine dosiahol v priemere 8 %, pričom priemery za jednotlivé roky a morské oblasti boli v rozsahu od 2 % do viac ako 50 %[18]. Väčšina predpokladaných porušení pravidiel prevádzkovateľmi zistených počas inšpekcií na mori a inšpekcií na pevnine v rámci plánov spoločného nasadenia sa týkala nesprávneho nahlasovania úlovkov a nedodržiavania pravidiel týkajúcich sa technických opatrení. V roku 2024 predstavovali predpokladané porušenia pravidiel prevádzkovateľmi týkajúce sa nesprávneho nahlasovania viac ako 40 % z celkového počtu predpokladaných porušení pravidiel vo všetkých oblastiach s výnimkou Stredozemného mora. Porušenia pravidiel týkajúce sa nesprávneho nahlasovania dosiahli takmer 80 % predpokladaných porušení pravidiel prevádzkovateľmi v Baltskom mori a vzrástli na 50 % v rámci plánov spoločného nasadenia pre západné vody severovýchodného Atlantiku. V stredomorskom pláne spoločného nasadenia predstavovali predpokladané porušenia súvisiace s nedodržiavaním pravidiel týkajúcich sa technických opatrení prevádzkovateľmi a s nesprávnym nahlasovaním 30 % všetkých predpokladaných porušení, pričom zvyšných 70 % predpokladaných porušení sa týkalo nedodržiavania ostatných pravidiel alebo vysledovateľnosti[19].

V posledných rokoch bolo prínosom pre kontrolu rybárstva využívanie nových technológií, ako sú napríklad technológie pozorovania Zeme. Agentúra EFCA v rámci spolupráce s Európskou námornou bezpečnostnou agentúrou (ďalej len „EMSA“) poskytuje Komisii a orgánom členských štátov situačný prehľad na mori (systém riadenia informácií), pričom

---

16 Východná časť Atlantického oceánu a Stredozemné more; Čierne more; Baltské more; Severné more a divízia ICES IIa; západné vody severovýchodného Atlantiku a Indický oceán od roku 2024.

17 Pojem „predpokladané porušenia pravidiel“ sa vzťahuje na porušenia zistené inšpektorom a zaznamenané v správe o inšpekcii predtým, ako rozhodne príslušný orgán alebo sudca.

18 EFCA Annual Report for 2019.pdf (Výročná správa agentúry EFCA za rok 2019).

19 Jeden zo stredomorských členských štátov vykonal značný počet inšpekcií trhu, čo aspoň čiastočne vysvetľuje tento rozdiel medzi stredomorským plánom spoločného nasadenia a ostatnými plánmi spoločného nasadenia.

agentúra EFCA využíva satelitné diaľkové snímanie na detekciu plavidiel, identifikáciu cieľov a ďalšie špecifické monitorovacie úlohy.

2.4. Kontrola plnenia povinnosti vyloďiť úlovky

Povinnosť vyloďiť úlovky, ktorá plne nadobudla účinnosť v januári 2019, je jednou z hlavných častí spoločnej rybárskej politiky. Členské štáty od začiatku jej postupného zavádzania v januári 2015 dosiahli malý pokrok pri kontrole a presadzovaní jej uplatňovania. Komisia uskutočnila niekoľko auditov s cieľom vyhodnotiť opatrenia prijaté členskými štátmi na zabezpečenie kontroly a presadzovania povinnosti vyloďiť úlovky a presnosti dokumentácie o všetkých úlovkoch. Zo zistení týchto auditov (v spojení s inými správami, ako sú hodnotiace správy vypracované agentúrou EFCA v spolupráci s regionálnymi expertnými skupinami pre kontrolu[20] a správy členských štátov) vyplýva, že v niekoľkých morských oblastiach dochádza k rozsiahlemu nezákonnému a nezdokumentovanému odhadzovaniu úlovkov. Proti piatim členským štátom boli začaté postupy v prípade porušenia pravidiel z dôvodu, že neprijali potrebné opatrenia na zabezpečenie kontroly a presadzovania povinnosti vyloďiť úlovky. Tieto postupy v prípade porušenia pravidiel boli v roku 2024 ukončené vzhľadom na ustanovenia revidovaného nariadenia o kontrole, ktorým sa zaviedli nové pravidlá zamerané na posilnenie účinnej kontroly a presadzovania povinnosti vyloďiť úlovky. Tie zahŕňajú zdokonalené a digitalizované systémy zaznamenávania a nahlasovania úlovkov, prísnejší systém sankcií v prípadoch nedodržania predpisov a povinnú inštaláciu funkčných systémov diaľkového elektronického monitorovania (ďalej len „REM“) na palube vrátane priemyselnej televízie (ďalej len „CCTV“) do 10. januára 2028. Môžu zahŕňať aj iné nástroje a/alebo zariadenia určené pre lovné plavidlá s najväčšou dĺžkou 18 metrov alebo viac, pri ktorých existuje vysoké riziko nedodržiavania povinnosti vyloďiť úlovky.

REM, ktorého súčasťou je CCTV a snímače, sa ukázalo ako nákladovo najefektívnejší prostriedok pre členské štáty na zabezpečenie kontroly a presadzovania rybolovných činností na mori. Agentúra EFCA v spolupráci s členskými štátmi aktualizovala v roku 2024 technické pokyny a minimálne špecifikácie pre REM[21].

Komisia ešte pred konečným termínom, ktorým bol rok 2028, vypracovala v spolupráci s agentúrou EFCA metodiku posudzovania rizík na určenie vysokorizikových segmentov flotily na inštaláciu REM. Vypracujú sa podrobné pravidlá a technické špecifikácie týkajúce sa inštalácie a prevádzky REM s prihliadnutím na technické pokyny agentúry EFCA.

2.5. Inšpekcie a presadzovanie

Počet osôb, ktoré členské štáty oprávnili na vykonávanie inšpekcií rybárstva, zostal stabilný, a to v rozsahu od 13 449 v roku 2020 do 13 490 v roku 2024. Posúdiť akékoľvek skutočné

---

20 *Compliance Evaluation – European Fisheries Control Agency* (Hodnotenie dodržiavania predpisov – Európska agentúra pre kontrolu rybárstva).

21 *Technical guidelines and specifications for the implementation of Remote Elecctronic Monitoring (REM) in EU fisheries (2019) - European Fisheries Control Agency.pdf* [Technické pokyny a špecifikácie pre vykonávanie diaľkového elektronického monitorovania (REM) v odvetví rybolovu EÚ (2019) – Európska agentúra pre kontrolu rybárstva].

zvýšenie počtu zamestnancov špecializovaných na kontrolu rybárstva je náročné, pretože právomoci inšpektorov sa v jednotlivých členských štátoch líšia[22].

Členské štáty nahlásili v rokoch 2020 až 2024 celkovo 367 227 inšpekcií. Pri porovnaní pomeru inšpekcií v štyroch hlavných lokalitách sa 50 % vykonalo v prístave/pri vylodení, 25 % na mori, 21 % na trhu a 4,5 % počas prepravy.

Členské štáty nahlásili, že na inšpekciu rybárstva sa použilo 1 061 hliadkovacích plavidiel[23] v roku 2020 a 1 015 hliadkovacích plavidiel v roku 2024 s celkovým počtom viac ako 115 000 hliadkovacích dní na mori za vykazované obdobie 2020 – 2024 v porovnaní s takmer 100 000 hliadkovacími dňami na mori nahlásenými za roky 2015 – 2019. Členské štáty takisto nahlásili do roku 2024 celkovo 72 prieskumných lietadiel určených na kontrolu rybárstva a dozor, ktoré za päťročné obdobie uskutočnili celkovo takmer 33 000 hodín dozoru. Zároveň sa zvýšilo používanie nových technológií dozoru. Do roku 2024 nahlásilo sedem členských štátov využívanie 56 dronov, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcim nahláseným údajom, keďže do roku 2019 bolo nahlásených 39 zariadení v prevádzke.

Členské štáty v rokoch 2020 – 2024 nahlásili viac ako 551 500 predpokladaných porušení pravidiel prevádzkovateľmi. Bol zaznamenaný celkový vzostupný trend počtu závažných porušení pravidiel, ktorých počet stúpol z približne 1 445 v roku 2020 na 1 979 v roku 2024. Približne každé ôsme predpokladané porušenie pravidiel sa v priemere potvrdilo ako skutočné porušenie.

Najčastejšie predpokladané porušenia pravidiel prevádzkovateľmi sa týkali rybárskeho denníka a vyhlásenia o vylodení (26 %), vysledovateľnosti (25 %) a rybárskych plavidiel, ktoré nemajú povinnosť viesť rybársky denník alebo spĺňať požiadavky na vyhlásenie o vylodení (8 %). Počet predpokladaných porušení pravidiel podľa jednotlivých hláv nariadenia o kontrole bol takýto: 53 % v prípade porušení pravidiel podľa hlavy IV: Kontrola rybolovu, 41 % v prípade porušení pravidiel podľa hlavy V: Kontrola obchodovania a 6 % v prípade porušení pravidiel podľa hlavy III: Všeobecné podmienky prístupu do vôd a k zdrojom.

Komisia začala v roku 2019 štúdiu o systémoch sankcií členských štátov[24]. Cieľom bolo poskytnúť hĺbkovú analýzu a posúdenie fungovania vnútroštátnych systémov sankcií, pokiaľ ide o sankcie uplatňované členskými štátmi za porušenia pravidiel v rokoch 2015 až 2019. V rámci štúdie sa zistilo, že potrebný právny rámec bol v členských štátoch väčšinou úplný a že mnohé členské štáty svoj právny rámec zlepšili v porovnaní s predchádzajúcimi piatimi rokmi. Napriek tomu sa v štúdii poukázalo aj na to, že v niektorých členských štátoch sa vykonávanie bodového systému oneskorilo alebo ešte nebolo funkčné, ako aj na ďalšie nedostatky v oblasti vykonávania, ako je dĺžka konania o sankčnom procese a úroveň uložených sankcií. Z týchto zistení vyplýva, že hoci sa situácia v rokoch 2015 – 2019 zlepšila v porovnaní s rokmi 2010 – 2014, malo sa urobiť viac na zabezpečenie rovnakých podmienok a účinnosti, odrádzajúceho

22 Za inšpektorov možno považovať rôznych vnútroštátnych zástupcov od špecializovaných inšpektorov rybárstva až po políciu a zástupcov pracujúcich ako colníci.

23 Jednoúčelové a viacúčelové hliadkovacie plavidlá.

24 *Study on the sanctioning systems of Member States for infringements to the rules of the Common Fisheries Policy* (Štúdia o systémoch sankcií členských štátov za porušenia pravidiel spoločnej rybárskej politiky).

účinku a primeranosti sankcií uplatňovaných v každom členskom štáte. Na základe zistení tejto štúdie a ďalších relevantných údajov Komisia začala s príslušnými členskými štátmi 15 cielených dialógov pred začatím postupu v prípade porušenia pravidiel. Je potrebné zohľadniť podstatné zmeny, ktoré prinieslo revidované nariadenie o kontrole, ktorými sa od 10. januára 2026 ďalej posilňujú a harmonizujú systémy členských štátov na presadzovania predpisov a ich systémy sankcií pre priestupky v oblasti rybárstva. Tieto zmeny prispejú k riešeniu zvyšných nedostatkov v oblasti presadzovania predpisov členskými štátmi, a to aj harmonizáciou minimálnych správnych sankcií, rozšírením zoznamu závažných porušení a posilnením existujúcich pravidiel týkajúcich sa bodového systému pre kapitánov.

2.6. Údaje a informácie

Členské štáty pravidelne nahlasujú Komisii údaje o úlovkoch a úsilí. To umožňuje monitorovať celkové povolené úlovky a čerpanie kvót. Zaistenie kvality údajov je kľúčovým prvkom práce členských štátov a Komisie s cieľom zlepšiť monitorovanie kvót, pričom kvalita údajov je zabezpečená vhodným potvrdzovaním údajov a krížovou kontrolou. Pokiaľ ide o povinnosť zaviesť automatizovaný systém krížovej kontroly a potvrdzovania údajov, osem z 22 členských štátov už plne zaviedlo automatické overovania a krížové kontroly. Väčšina členských štátov ešte automatické potvrdzovanie a krížovú kontrolu údajov o rybolove, ktoré sa vyžadujú podľa článku 109 nariadenia o kontrole, v plnej miere nevykonáva. Hoci väčšina z nich zaviedla potrebné IT systémy, mnohým chýbajú systematické a zdokumentované postupy na identifikáciu a sledovanie anomálií v údajoch, ako sú diskrepancie v dokumentácii úlovkov a nepravdepodobné údaje o úlovkoch. Členské štáty musia do 10. januára 2027 prijať potrebné opatrenia na splnenie jednotných podmienok pre potvrdzovanie a krížovú kontrolu údajov stanovených v článkoch 49 až 52 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2025/2196. Tri členské štáty v súčasnosti vykonávajú čiastočne automatizované krížové kontroly popri manuálnych overovaniach, zatiaľ čo sedem členských štátov zatiaľ nezaviedlo systémy automatizovaných krížových kontrol.

Komisia stanovila v roku 2016 záväzný časový rozvrh pre členské štáty na zavedenie normy UN/FLUX (United Nations Fisheries Language for Universal eXchange) pre správu údajov o rybolove s cieľom zlepšiť účinnosť a efektívnosť výmeny údajov. Vďaka norme UN/FLUX môžu regionálne organizácie pre riadenie rybárstva a krajiny na celom svete po prvýkrát použiť jedinú univerzálnu normu na automatizáciu zhromažďovania a šírenia údajov o úlovkoch. Táto norma je takisto zosúladená s normami na elektronickú výmenu údajov v iných odvetviach, ktoré využívajú normy UN/CEFACT (Centrum OSN pre uľahčovanie obchodu a elektronické podnikanie), napríklad v oblasti daní a vysledovateľnosti potravín. Komisia počas vykazovaného obdobia intenzívne spolupracovala s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť, aby vykonávali normu UN/FLUX. Systém výmeny transportná vrstva FLUX (FLUX TL) je v súčasnosti funkčný v Komisii a vo všetkých 23 dotknutých členských štátoch. Všetky výmeny údajov o rybolove sa uskutočňujú prostredníctvom centrálnej platformy na výmenu údajov, ktorú prevádzkuje GR MARE. Túto platformu možno použiť aj na zasielanie potvrdených údajov a obsahu v štandardných formátoch Komisii. Všetky členské štáty teraz vykonávajú výmenu súhrnných údajov o úlovkoch, údajov o polohe plavidiel a údajov o flotile s Komisiou s použitím normy UN/FLUX.

3. Opatrenia prijaté Komisiou

Komisia počas vykazovaného obdobia naďalej zohrávala kľúčovú úlohu pri podpore vykonávania systému Únie na kontrolu rybárstva a dohľade nad jeho vykonávaním. Súčasťou toho bola údržba štruktúr, ktoré umožňujú výmenu údajov o rybolove, vykonávanie auditov a overovaní, poskytovanie usmernení členským štátom a zvolávanie expertných skupín s cieľom objasniť technické aspekty pravidiel kontroly. Týmito opatreniami sa posilnilo vykonávanie nariadenia o kontrole a prispelo sa k vytvoreniu ucelenejšieho a účinnejšieho systému kontroly v celej Únii.

3.1. Právne predpisy a rozvoj politík

Kľúčovou udalosťou vo vykazovanom období bola politická dohoda dosiahnutá medzi Európskym parlamentom a Radou, ktorá viedla k prijatiu revidovaného nariadenia o kontrole rybárstva, ktoré je v platnosti od januára 2024. Táto revízia je reakciou na dlhodobé výzvy zistené pri hodnoteniach, auditoch a konzultáciách so zainteresovanými stranami, pričom sa v nej uznáva, že účinná kontrola je pre udržateľné rybárstvo, spravodlivú hospodársku súťaž a dôveru spotrebiteľov nevyhnutná.

Revíziou sa zohľadňujú aj nové vedecké a technologické poznatky. Posilňuje sa ňou schopnosť Únie predchádzať nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu (ďalej len „NNN rybolov“) v súlade s medzinárodnými záväzkami. Spravodlivá hospodárska súťaž vo všetkých členských štátoch a rovnaké zaobchádzanie s prevádzkovateľmi sú ústrednými bodmi revidovaného systému, ktorým sa zosúlaďuje vymedzenie pojmov v rámci spoločnej rybárskej politiky a potravinového práva a rozširujú pravidlá kontroly na širšiu škálu činností a plavidiel. Pri revízii sa uprednostnilo zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže, najmä prostredníctvom digitalizácie, a to postupne v priebehu piatich rokov.

Novým rámcom sa zavádza komplexná modernizácia kontroly od siete po tanier. Digitálne nahlasovanie údajov sa stáva štandardom pre všetky plavidlá, pričom elektronickými denníkmi, vyhláseniami o vylodení a záznamami o predaji sa poskytujú úplnejšie a včasnejšie informácie. Údaje o polohe plavidiel sa budú prenášať v reálnom čase a digitálna vysledovateľnosť sa bude vzťahovať na celý dodávateľský reťazec vrátane dovážaných produktov, aby bolo možné všetky produkty rybolovu a akvakultúry vysledovať až k ich zdroju. Systémom sa rozširuje monitorovanie aj na rekreačný a maloobjemový rybolov, pričom sa vyžaduje lepšie zaznamenávanie náhodných úlovkov citlivých druhov. Posilňujú sa ním aj pravidlá týkajúce sa vrátenia a nahlasovania rybárskeho výstroja po skončení jeho životnosti, čím systém prispieva k obmedzeniu morského odpadu.

Monitorovanie dodržiavania povinnosti vylodiť úlovky možno zlepšiť prostredníctvom REM vrátane CCTV v prípade plavidiel s najväčšou dĺžkou viac ako 18 metrov, ktoré sú posúdené ako vysokorizikové. Rámec presadzovania bol aktualizovaný a zjednodušený, pričom sa zaviedlo jasnejšie vymedzenie závažných porušení pravidiel, harmonizovanejší a transparentnejší bodový systém a vylepšené národné registre porušení pravidiel, ktorými sa podporuje systematická výmena informácií. Tieto zmeny spoločne vytvárajú konzistentnejšie

a predvídateľnejšie prostredie pre presadzovanie predpisov a prispievajú k väčšej dôvere v spoločnú rybársku politiku.

Revízia zároveň vychádza zo zistení hodnotenia predchádzajúceho nariadenia o kontrole v rámci programu REFIT, v ktorom sa poukázalo na potrebu jednoduchších a efektívnejších pravidiel. Tento dôraz na zjednodušenie sa prejavuje v celom novom rámci. Komisia pokračovala v uplatňovaní zásad programu REFIT počas prípravy sekundárnych právnych predpisov, pričom osobitnú pozornosť venovala zjednodušeniu, primeranosti a praktickému vykonávaniu. Mnohé technické ustanovenia sa budú takisto postupne konsolidovať a aktualizovať prostredníctvom súboru vykonávacích a delegovaných aktov, čím by sa mal znížiť počet existujúcich článkov a príloh vo vykonávacom akte z roku 2011[25] a mali by sa poskytnúť jasnejšie a praktickejšie usmernenia. V súlade s programom lepšej právnej regulácie Komisie sa touto revíziou znižuje zbytočná administratívna záťaž, nahrádzajú procesy v papierovej forme digitálnymi nástrojmi, zjednodušujú požiadavky na nahlasovanie a vysledovateľnosť a spresňuje vymedzenie pojmov a postupy s cieľom zabezpečiť väčšiu právnu istotu.

Po prijatí revidovaného nariadenia o kontrole sa pozornosť sústredí na jeho vykonávanie. Komisia pripravuje komplexný súbor vykonávacích a delegovaných aktov s cieľom stanoviť potrebné technické špecifikácie pre postupné uplatňovanie nových pravidiel v rokoch 2024, 2026[26], 2027 a 2028. Rozsah pôsobnosti týchto právnych predpisov okrem iného zahŕňa podrobné požiadavky týkajúce sa elektronického nahlasovania, digitálnej vysledovateľnosti, nástrojov geolokalizácie pre menšie plavidlá, REM, ako aj postupov váženia a odberu vzoriek. Komisia začala rozsiahle konzultácie s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami s cieľom zabezpečiť, aby sekundárne právne predpisy boli funkčné, primerané a v súlade s kontrolou založenou na posúdení rizík.

Revidovanými právnymi predpismi sa vytvára modernejší, účinnejší a transparentnejší rámec kontroly, ktorým sa podporuje udržateľné rybárstvo, spravodlivá hospodárska súťaž a informovanosť spotrebiteľov. Komisia sa v nadchádzajúcich rokoch zameria na zabezpečenie úplného a jednotného vykonávania tohto nového systému v celej Únii v záujme dosiahnutia cieľov spoločnej rybárskej politiky v praxi. Jej úsilie bude motivované cieľom zabezpečiť zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže. Členské štáty pri vykonávaní takisto zohrávajú mimoriadne dôležitú úlohu a musia v plnej miere využívať mnohé prechodné obdobia, ktoré sa im v revidovanom rámci poskytujú na prípravu tohto vykonávania na ich úrovni.

3.2. Údaje a informácie

Komisia pokračovala v rokoch 2020 – 2024 v rozvoji a udržiavaní potrebnej IT infraštruktúry, aby si členské štáty mohli vymieňať údaje o rybolove vo formáte UN/FLUX. Softvér FLUX TL dosiahol takú úroveň technologickej vyspelosti, že je schopný zvládnuť objem výmeny

[25] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 404/2011 z 8. apríla 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky rybného hospodárstva.

[26] C(2025)5784, C(2025)7501, C(2025)815, C(2025)2888.

údajov, ktorý sa bude ďalej zvyšovať súčasne s rozširovaním povinností týkajúcich sa systému VMS a elektronického denníka na všetky plavidlá podľa revidovaného nariadenia o kontrole.

Komisia naďalej navrhovala vykonávacie dokumenty vo forme vykonávacích a delegovaných aktov, ktoré obsahujú podrobné pravidlá pre výmeny údajov, a to tak v rámci EÚ, ako aj s medzinárodnými partnermi. Tieto dokumenty sú dohodnuté s členskými štátmi prostredníctvom skupiny expertov pre systém elektronického nahlasovania a správu údajov.

Komisia vyvinula štandardizované formáty na výmenu údajov o oprávneniach na rybolov a správach o inšpekcii. Systém LICENCE na výmenu oprávnení na rybolov medzi členskými štátmi, tretími stranami a Komisiou začal fungovať v decembri 2020. Jeho rozvoj pokračuje, aby sa zahrnuli všetky oprávnenia pre vonkajšie rybárske flotily. V súčasnosti komunikácia medzi členskými štátmi a Komisiou prebieha výlučne elektronicky, a to v prípade všetkých oprávnení, s výnimkou ICCAT (Medzinárodná komisia pre zachovanie atlantických tuniakov) a Všeobecnej rybárskej komisie pre Stredozemné more. V prípade Nórska, Organizácie pre rybolov v severozápadnom Atlantiku a NEAFC (Komisia pre rybolov v severovýchodnom Atlantiku) je zavedená plne elektronická výmena údajov medzi Komisiou a treťou stranou.

Rekreačný rybolov, ktorý bol doteraz z hľadiska regulácie mŕtvym bodom, sa teraz rieši v revidovanom nariadení o kontrole, čím sa odstránila významná medzera z hľadiska nahlasovania úlovkov a pochopenia vplyvu rekreačného rybolovu na niektoré populácie. Komisia v novembri 2019 začala na žiadosť Európskeho parlamentu pilotný projekt zameraný na vývoj a testovanie „kontrolného systému rekreačného lovu morony európskej“[27]. Externý dodávateľ vyvinul integrovaný IT nástroj s cieľom umožniť rekreačným rybárom rýchlo informovať vnútroštátne orgány o svojich denných úlovkoch prostredníctvom ich registrácie. Na príjem týchto údajov o úlovkoch bola vyvinutá webová platforma (RecFishing.eu), ktorá sa vďaka pozitívnym výsledkom pilotného projektu ďalej rozširuje ako základ pre komplexné riešenie nahlasovania stanovené v revidovanom nariadení o kontrole[28]. Výsledky boli prezentované na webinári „Monitorovanie a kontrola rekreačného rybolovu“ v decembri 2020[29].

3.3. Aktivity Komisie v oblasti overovania a monitorovania

Členské štáty musia zabezpečiť, aby mali zavedené účinné systémy na kontrolu rybárstva. Komisia je zodpovedná za dohľad nad uplatňovaním nariadenia o kontrole a pravidiel spoločnej rybárskej politiky členskými štátmi. Komisia vykonáva audity, overovania a autonómne inšpekcie s cieľom overiť účinnosť systémov kontroly členských štátov a dodržiavanie pravidiel spoločnej rybárskej politiky členskými štátmi.

Počas vykazovaného obdobia bola schopnosť Komisie vykonávať audity a overovania značne ovplyvnená pandémiou COVID-19. Napriek týmto výzvam sa uskutočnilo približne 50 auditov

---

27 *Control scheme for recreational catches of sea bass* (Kontrolný systém rekreačného lovu morony európskej).

28 Toto komplexné riešenie nahlasovania, o ktorého používanie požiadalo 13 členských štátov, bolo spustené 9. januára 2026.

29 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/webinar-recreational-fisheries-monitoring-and-control-2020-12-04_en.

a overovaní vrátane opatrení v nadväznosti na prebiehajúce akčné plány (pozri ďalej v správe). V tomto období sa pozornosť zameriavala najmä na váženie vylodených úlovkov a nahlasovanie úlovkov v ôsmich pobaltských členských štátoch, ako aj vo Francúzsku, v Španielsku, Írsku a Holandsku. V niektorých z týchto členských štátov sa pri auditoch a overovaniach zistili závažné nedostatky, ktoré by mohli viesť k významnému nesprávnemu nahlasovaniu úlovkov a tým prispieť k nadmernému rybolovu. Prioritou bola spolupráca s týmito členskými štátmi pri zavádzaní nápravných opatrení zameraných na riešenie týchto nedostatkov. Okrem toho sa uskutočnila séria auditov zameraných na posúdenie vykonávania viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora v Španielsku, vo Francúzsku a v Taliansku, ako aj na posúdenie splnenia povinnosti vylodiť úlovky v Belgicku, Írsku, Španielsku, vo Francúzsku a v Holandsku.

V mnohých prípadoch sa zisteniami z auditov a overovaní členské štáty úspešne zaoberali v rámci neformálnych dvojstranných výmen.

Komisia v rokoch 2020 až 2024 začala 37 dialógov pred začatím postupu v prípade porušenia pravidiel týkajúcich sa kontroly rybárstva s 21 členskými štátmi, z ktorých všetky boli ukončené. Štyri dialógy pred začatím postupu v prípade porušenia pravidiel, ktoré sa začali v roku 2019, na konci vykazovaného obdobia stále prebiehali.

Ak Komisia zistí nedostatky v systémoch kontroly členských štátov, ktoré si zo strany členských štátov vyžadujú väčšie úsilie a čas na riešenie, môže pristúpiť k vypracovaniu akčných plánov pre tieto členské štáty. Komisia v rokoch 2020 až 2024 vypracovala tri nové akčné plány, čím sa celkový počet prebiehajúcich akčných plánov zvýšil na pätnásť. Ich hlavnými cieľmi je riešiť nedostatky zistené v systéme registrácie úlovkov, zlepšiť systémy sankcií, posilniť proces riadenia rizík a systémy potvrdzovania údajov a vysledovateľnosti.

Napokon Komisia v rokoch 2020 – 2024 začala proti členským štátom desať postupov v prípade nesplnenia povinnosti týkajúcich sa kontroly rybárstva. Tieto postupy sa týkali: i) kontroly chovov tuniaka modroplutvého[30]; ii) dodržiavania povinností týkajúcich sa kontroly a presadzovania povinnosti vylodiť úlovky[31]; iii) dodržiavania právnych predpisov EÚ týkajúcich sa vonkajšej flotily[32]; iv) dodržiavania právnych predpisov EÚ týkajúcich sa váženia a registrácie úlovkov[33] a v) dodržiavania právnych predpisov EÚ týkajúcich sa váženia, registrácie úlovkov, prepravy a vysledovateľnosti[34]. Deväť z týchto postupov bolo ukončených a jeden postup na konci vykazovaného obdobia stále prebiehal[35]. Jeden postup v prípade porušenia pravidiel, ktorý bol začatý v roku 2014 v súvislosti s dodržiavaním určitých ustanovení týkajúcich sa váženia a nahlasovania úlovkov, bol ukončený[36]. Ukončený bol aj postup týkajúci sa bodového systému za závažné porušenia pravidiel[37].

30 Chorvátsko a Malta.
31 Belgicko, Írsko, Španielsko, Francúzsko a Holandsko.
32 Francúzsko.
33 Holandsko.
34 Belgicko.
35 Holandsko.
36 Dánsko.
37 Írsko.

4. Kontrola rybárstva, vykonávanie spoločnej rybárskej politiky a ENRF/ENRAF

Nariadenie o kontrole je jedným z hlavných pilierov vykonávania spoločnej rybárskej politiky, najmä preto, že sa ním stanovujú pravidlá nahlasovania úlovkov. Tieto pravidlá sú nevyhnutné na overovanie dodržiavania každoročne prijatých obmedzení výlovu. Komisia v roku 2024 zaviedla nový informačný systém na súhrnné nahlasovanie úlovkov a rybolovného úsilia, čím posilnila svoje kapacity v oblasti monitorovania obmedzení výlovu a nahlasovania úlovkov v súlade s medzinárodnými dohodami. Hoci sa počas daného obdobia zlepšila včasnosť a úplnosť nahlasovania zo strany členských štátov, určité nedostatky v tejto oblasti pretrvávajú. Nedostatočne včasné a presné nahlasovanie sťažuje sledovanie čerpania kvót a vykonávanie prevodov a odpočtov.

Využitie prostriedkov z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ďalej len „ENRF“) a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ďalej len „ENRAF“) malo zásadný význam pri podpore úsilia viacerých členských štátov v oblasti kontroly rybárstva, čím sa fondy ENRF a ENRAF stali základnými piliermi rámca EÚ na kontrolu rybárstva. V rámci fondu ENRF členské štáty vykázali v období 2014 – 2023 oprávnené výdavky z fondu ENRF vo výške 418 miliónov EUR na operácie kontroly a presadzovania práva[38]. Spomedzi rôznych typov investícií boli najčastejšie tri investície určené na: i) nákup, inštaláciu a technologický vývoj (95 miliónov EUR); ii) nákup ďalších prostriedkov kontroly (87 miliónov EUR) a iii) prevádzkové náklady (82 miliónov EUR). Tieto tri typy investícií spolu predstavovali približne 63 % celkových oprávnených výdavkov z fondu ENRF súvisiacich s kontrolou a presadzovaním práva.

V rámci fondu ENRAF členské štáty vykázali 479 miliónov EUR na programy pre typ intervencie „Kontrola a presadzovanie práva“ v rámci špecifického cieľa 1.4 (podpora účinnej kontroly a presadzovania predpisov v oblasti rybolovu vrátane boja proti NNN rybolovu, ako aj podpora spoľahlivých údajov na účely fundovaného rozhodovania). Členské štáty ku koncu roka 2024 v rámci typu intervencie „Kontrola a presadzovanie práva“ vykázali podporu z fondu ENRAF (sumy, ku ktorým sa zaviazal voči prijímateľom) vo výške 118 miliónov EUR a oprávnené výdavky z fondu ENRAF vo výške 26 miliónov EUR. Z celkovej sumy 118 miliónov EUR z podpory z fondu ENRAF bola suma 99,2 milióna EUR, teda 84 %, vykázaná v rámci typu operácie „Kontrola a presadzovanie práva (verejný sektor)“. Ďalšie typy operácií zahŕňali spoluprácu (8,7 milióna EUR), inšpekcie (3,9 milióna EUR), IT – softvér (3,1 milióna EUR), kontrolu a presadzovanie práva (súkromný sektor), podujatia, správu, vývoj a údržbu IT, výmenu poznatkov a koordináciu pozorovania.

5. Koordinácia s členskými štátmi, agentúrou EFCA a partnermi z krajín mimo EÚ na medzinárodných fórach

Účinné a efektívne uplatňovanie systému na kontrolu rybárstva si vyžaduje neustálu interakciu a spoluprácu medzi členskými štátmi, Komisiou a agentúrou EFCA. Okrem toho si vyžaduje

[38] Financovanie z fondu ENRF sa vzťahovalo na roky 2014 až 2020, pričom niektoré výdavky presahovali trvanie tohto obdobia. Financovanie z fondu ENRAF sa začalo v roku 2021. Výdavky za roky 2020 – 2024 sa nedajú oddeliť.

aj medzinárodnú spoluprácu s krajinami mimo EÚ a regionálnymi organizáciami pre riadenie rybárstva.

Komisia pravidelne diskutuje o vykonávaní nariadenia o kontrole s členskými štátmi a agentúrou EFCA v rámci expertnej skupiny pre kontrolu rybárstva. Otázky presadzovania sa prerokúvajú v expertnej skupine pre dodržiavanie pravidiel, zatiaľ čo vývoj a implementácia IT sa prerokúvajú v expertnej skupine pre ERS a správu údajov.

Komisia a agentúra EFCA úzko spolupracujú na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie systému na kontrolu rybárstva, vymieňajú si informácie a údaje a zúčastňujú sa na rôznych stretnutiach venovaných téme kontroly rybárstva. Komisia sa konkrétne podieľala na: i) činnostiach organizovaných regionálnymi expertnými skupinami pre kontrolu a prípadne poradnými radami; ii) činnostiach organizovaných agentúrou EFCA na účely vykonávania plánov spoločného nasadenia a iii) pracovnej skupine pre správy o elektronických inšpekciách a dozore.

EÚ ako svetový líder v oblasti správy oceánov a bojovník v prvej línii proti NNN rybolovu aktívne podporuje lepšiu správu oceánov vrátane kontrolných opatrení. V súlade s programom medzinárodnej správy oceánov[39] Komisia úzko spolupracovala s partnermi z celého sveta, ako sú regionálne organizácie pre riadenie rybárstva[40] a medzinárodné organizácie[41]. Spolupracovala aj na dvojstrannej a mnohostrannej úrovni s pobrežnými krajinami mimo EÚ vo svojom susedstve, napr. so Spojeným kráľovstvom, s krajinami, ktoré spolupracovali s EÚ v rámci dohôd o rybolove[42], a s krajinami mimo EÚ, ktoré sa zúčastňujú dialógov o NNN rybolove[43], s cieľom: i) zlepšiť rovnaké podmienky v oblasti kontroly rybárstva; ii) zabezpečiť dodržiavanie pravidiel v oblasti rybárstva; iii) uplatňovať najnovšie normy týkajúce sa kontroly rybárstva a výmeny údajov[44] a iv) zabezpečiť náležité sledovanie prípadov nedodržiavania pravidiel.

6. Záver

Skúsenosti s vykonávaním a hodnotením nariadenia o kontrole poukázali na kľúčovú úlohu, ktorú má kontrola rybárstva pri dosahovaní cieľov spoločnej rybárskej politiky. Počas posledného vykazovaného obdobia sa dosiahol pokrok v oblasti modernizácie systému na kontrolu rybárstva prostredníctvom rozsiahlej revízie jeho základného nariadenia, čím sa posilní dodržiavanie predpisov a ďalej podporí udržateľné rybárstvo. Úsilie Komisie v oblasti rozvoja IT infraštruktúry, vykonávania auditov a poskytovania odborných usmernení pomohlo členským štátom účinnejšie vykonávať nariadenie o kontrole. Tieto iniciatívy viedli k zlepšeniu výmeny údajov a presadzovania ochranných opatrení a zjednodušil sa nimi proces prevodov kvót, čo viedlo k väčšej transparentnosti a efektívnosti.

---

39 V opatrení č. 7 programu sa požaduje „boj proti nezákonnému rybolovu a posilnenie globálneho udržateľného riadenia zdrojov potravy v oceánoch“: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/international/international-ocean-governance_en?prefLang=sk.

40 Regionálne organizácie pre riadenie rybárstva.

41 Medzinárodné dohody.

42 Dohody o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva.

43 Nezákonný rybolov.

44 Vďaka úsiliu EÚ prijala komisia NEAFC v novembri 2018 normu FLUX pre výmenu údajov. Komisia zároveň začala rokovania o zavedení normy UN/FLUX na rôznych dvojstranných fórach vrátane Nórska a Faerských ostrovov.

Širším využívaním nových technológií dozoru, ako sú drony a sofistikované systémy elektronického nahlasovania, sa zvýšila účinnosť inšpekcií a monitorovania rybárstva, čím sa prispelo k lepšiemu dodržiavaniu predpisov a k udržateľnejším rybolovným postupom. Členské štáty takisto vyčlenili zdroje na zlepšenie kapacít v oblasti nahlasovania a inšpekcií, pričom sa výrazne zvýšil počet hliadkovacích dní na mori – napriek tomu, že vo vykazovanom období prebiehala pandémia COVID-19, – a operačné využívanie prieskumných lietadiel.

Naďalej však pretrvávajú viaceré nedostatky a výzvy, ktoré si vyžadujú neustálu pozornosť členských štátov. Medzi pretrvávajúce problémy patria nedostatky pri vážení a registrácii úlovkov, ťažkosti s kontrolou a presadzovaním povinnosti vylodiť úlovky bez využitia REM, ako aj závislosť od nespoľahlivých systémov v papierovej forme. Takisto je potrebné riešiť nedostatky, pokiaľ ide o systémy potvrdzovania údajov a systémy vysledovateľnosti, ako aj sankcie ukladané za porušenia pravidiel, a to s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky medzi prevádzkovateľmi a zlepšiť ustanovenia týkajúce sa presadzovania.

V záujme riešenia týchto výziev musia členské štáty spolupracovať pri vykonávaní nápravných opatrení, ktorým sa posilnia systémy na kontrolu rybárstva. Akčné plány Komisie spolu s prebiehajúcimi auditmi a overovaniami vytvárajú rámec pre tieto zlepšenia. Zabezpečenie dodržiavania právnych predpisov EÚ týkajúcich sa váženia, registrácie úlovkov, prepravy a vysledovateľnosti je pre dlhodobú udržateľnosť rybárstva nevyhnutné.

Z dlhodobého hľadiska bude vykonávanie revidovaných právnych predpisov v oblasti kontroly rybárstva nevyhnutné na to, aby EÚ dokázala čeliť týmto výzvam, a to aj prostredníctvom väčšieho využívania digitálnych nástrojov s cieľom zjednodušiť činnosti členských štátov a prevádzkovateľov a znížiť súvisiacu administratívnu záťaž. Zásadný význam má posilnenie ustanovení týkajúcich sa presadzovania, zabezpečenie kvality a zdieľanie údajov o rybolove, ako aj dosiahnutie synergií s inými politikami. Budúca inštalácia REM príslušným orgánom takisto umožní odhaľovať nelegálne odhadzovanie úlovkov a riešiť prípady nedodržiavania pravidiel. Cieľom EÚ je prostredníctvom týchto opatrení naďalej zohrávať vedúcu úlohu v oblasti globálnej správy oceánov a zároveň podporovať ekologickú transformáciu, ktorá je nevyhnutná pre budúcnosť udržateľného rybárstva.

Revidovaným nariadením o kontrole sa otvorila nová kapitola v oblasti kontroly rybárstva na úrovni EÚ. Zabezpečuje sa ním, aby všetci rybári vo všetkých morských oblastiach dodržiavali rovnaké pravidlá. Chránia sa ním čestní prevádzkovatelia a posilňuje spolupráca a dôvera medzi členskými štátmi. Začleňuje sa ním do procesov technológia na zníženie administratívnej záťaže členských štátov a prevádzkovateľov. Nasledujúce roky budú pre jeho vykonávanie zásadné, a to z hľadiska sekundárnych právnych predpisov, ktoré má Komisia prijať, ako aj z hľadiska vykonávania členskými štátmi a presadzovania v jednotlivých morských oblastiach a odvetviach rybárstva. V tejto súvislosti bude potrebný pokračujúci politický záväzok a technická angažovanosť členských štátov. Toto úsilie bude mať zásadný význam pre úspech revízie nariadenia o kontrole a pre zabezpečenie toho, aby sa podarilo naplniť úroveň ambícií stanovenú spoluzákonodarcami, najmä pokiaľ ide o posilnenie kontroly rybárstva a zjednodušenie využívaním digitálnych nástrojov. Komisia je odhodlaná naďalej transparentne a v úzkej spolupráci s členskými štátmi pracovať na vykonávaní nariadenia o kontrole.